

LUNDS
UNIVERSITET

Humanistiska och teologiska fakulteterna

ABMM09, ABM: AI och digitalt kulturarv, 7,5 högskolepoäng

ALM: AI and Digital Cultural Heritage, 7.5 credits

Avancerad nivå / Second Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Prodekanen med ansvar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Humanistiska och teologiska fakulteterna 2026-02-24 (U 2026/44). Kursplanen träder i kraft 2026-02-26 och gäller från och med höstterminen 2026.

Allmänna uppgifter

Kursen är obligatorisk inom Masterprogram i arkivvetenskap, biblioteks- och informationsvetenskap respektive museologi (ABM)

Undervisningsspråk: Svenska

Undervisningen sker företrädesvis på svenska, men undervisning på andra skandinaviska språk eller engelska kan förekomma.

Huvudområde

ABM: kommunikation av information och kultur i arkiv, bibliotek och museer med specialisering i biblioteks- och informationsvetenskap

ABM: kommunikation av information och kultur i arkiv, bibliotek och museer med specialisering i arkivvetenskap

ABM: kommunikation av information och kultur i arkiv, bibliotek och museer med specialisering i museologi

Fördjupning

A1F, Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav

A1F, Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav

A1F, Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav

Kursens mål

Efter avslutad kurs ska studenten

Kunskap och förståelse

- kunna praktiskt och konceptuellt redogöra för hur kulturarv digitaliseras inom ABM-sektorn,

- kunna redogöra för hur artificiell intelligens (AI) används av större ABM-institutioner,
- övergripande kunna redogöra för digitaliseringens mediehistoria samt dess nuvarande och kommande relevans för ABM-sektorn,
- kunna redogöra för hur AI och digitalisering av kulturarv påverkar verksamheten på kulturarvsinstitutioner beträffande arbetssätt, bevarande och tillgängliggörande,
- kunna redogöra för hur AI och digitalt kulturarv förändrar den publika användningen av samlingar och leder till nya former av forskning,
- kunna resonera kring möjligheter och begränsningar kring AI och digitaliseringen av kulturarv,

Färdighet och förmåga

- kunna redogöra för val och motiveringar i genomförda projekt kring kulturarvets digitalisering,
- kunna problematisera frågor som rör ledning, ansvar, beslutsfattande och demokrati i relation till AI och digitalisering av kulturarv,
- kunna problematisera och redogöra för olika typer av kulturarvsdigitalisering och reflektera kring deras användbarhet,
- kunna tillämpa medie- och kulturvetenskapliga teorier i relation till AI och kulturarvets digitalisering,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- kritiskt kunna analysera hur digitalisering av kulturarv innebär en betydelseförskjutande mediekonvertering,
- kunna resonera kring och ta ställning till etiska aspekter av AI och kulturarvets digitalisering,
- kunna diskutera kulturarvets digitalisering i relation till framtida möjligheter och utmaningar,
- kunna reflektera över risker kring att kommersiella aktörer digitaliserar kulturarv, samt använder densamma som träningsdata för AI-modeller.

Kursens innehåll

Kursen ger en översikt av hur och varför kulturarv digitaliseras, samt på vilka sätt AI används inom ABM-sektorn. Fokus ligger på svenska förhållanden, men kursen inkluderar också flera internationella exempel. Olika modaliteter av kulturarv diskuteras – text, bild, ljud, video – liksom digitaliseringens mediehistoria. Upphovsrättsliga och etiska aspekter uppmärksammas.

Kursen betonar institutionella och politiska ramverk som uppmuntrar och reglerat användningen av AI och digitalisering av kulturarv. Både större och mindre nationella kulturarvsinstitutioner står i fokus; speciell uppmärksamhet riktas mot nationella mediekonverteringscentrum liksom kommersiella aktörer. Kursen poängterar att all digitalisering innebär en form av mediekonvertering. Tonvikt läggs på arbetsprocessen kring hur kulturarv digitaliseras – från framtagning och iordningställande till skanning eller fotografering med hjälp av olika tekniker. Kursen uppmärksammar också hur AI alltmer blivit ett arbetsredskap inom ABM-sektorn. Kursen introducerar flera av de

plattformar och databaser som används som gränssnitt för digitalt kulturarv.

Kursen diskuterar olika strategier för digitalisering såsom massdigitalisering, digitalt långtidsbevarande och användning av och forskning på digitalt kulturarv. Kulturarvsinstitutioners möjligheter och utmaningar med AI och digitalisering betonas. Ledningsfrågor och tekniska aspekter samt frågor om ansvar, beslutsfattande och demokrati i förhållande till digitalisering av kulturarv beaktas också.

Kursens genomförande

Undervisning på kursen består av 5-6 föreläsningar, 2-3 seminarier och 1-2 studiebesök. Seminarier och studiebesök är obligatoriska. Vid frånvaro från obligatoriskt moment ska studenten göra en skriftlig ersättningsuppgift.

Kursens examination

Kursen examineras genom en salstentamen.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt studentstöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna: Underkänd, Godkänd

Förkunskapskrav

Kunskaper i Svenska och Engelska som motsvarar kraven för grundläggande behörighet på grundnivå samt ABMM01: ABM: Introduktion till studier av arkiv, bibliotek och museer, 15hp.

Övrigt

- Kursen ges vid Institutionen för kulturvetenskaper, Lunds universitet.
- Poängtalen för kursinnehåll som helt eller delvis är gemensamt med en annan kurs får endast tillgodoräknas en gång i examen.
- För ytterligare information hänvisas till aktuellt anmälnings- och informationsmaterial.